

Kommunernas planering för psykiskt funktionshindrade

Sociala enheten 2003-12-02

FÖRORD

Socialstyrelsen och Länsstyrelsen har enligt Socialtjänstlagen (SoL) 13 kap. 1 och 2 §§ gemensamt ett ansvar för tillsynen över socialtjänsten i landet och länet. I lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) regleras Socialstyrelsens och Länsstyrelsens tillsynsansvar i 25 och 26 §§. Målet med tillsynen är att utveckla socialtjänsten i enlighet med statsmakternas intentioner.

Socialstyrelsen och samtliga länsstyrelser genomför tillsammans ett nationellt projekt för att *utveckla och förbättra* tillsynen av kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder. Målsättningen är bland annat att tillsynens bedömningar skall bli tydligare för kommunerna och kunna användas som ett stöd för deras verksamhetsutveckling.

En granskning av landets samtliga kommuners övergripande planering av verksamhet för psykiskt funktionshindrade har genomförts under 2002. Granskningen genomfördes i form av en enkätundersökning.

I denna rapport presenteras resultatet av enkätsvaren för samtliga kommuner i Östergötlands län.

Bo Silén
Socialdirektör

Lena Fyhr
Socialkonsulent

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	1
SAMMANFATTNING OCH LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING	3
1. BAKGRUND	7
2. DEFINITIONER	8
3. SYFTE.....	9
4. METOD OCH GENOMFÖRANDE	9
5. ANALYS OCH BEDÖMNING	9
6. RAPPORTENS UPPLÄGG OCH URVAL AV FRÅGOR	10
7. RESULTAT.....	10
7.1. Allmänna uppgifter om kommunerna i länet.....	10
7.2 Kännedom om personer med psykiska funktionshinder i kommunen	11
7.4 Skriftliga mål och planer som omfattar personer med psykiska funktionshinder.....	15
7.5 Samverkan med andra organisationer/myndigheter kring mål/riktlinjer samt verksamhetsformer för personer med psykiska funktionshinder	17
7.6 Synpunkter från brukar- och anhörigorganisationer.....	20
7.7 Verksamheter för personer med psykiska funktionshinder	21
Bedömningskriterier – Verksamheter för boende:.....	21
Bedömningskriterier – Verksamheter för sysselsättning	23
Bedömningskriterier – Övriga insatser	25
7.8 Personalens kompetens och kunskapsutveckling	26
7.9 Kvalitetssystem för sociala insatser.....	27
7.10 Sammanfattning av resultatet	29

Bilagor

1. Enkät 2002-02-04 Planering av kommunens insatser för personer med psykiskt funktionshindrade

Bilagan finns att hämta på Länsstyrelsens hemsida www.e.lst

SAMMANFATTNING OCH LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Socialstyrelsen och samtliga länsstyrelser påbörjade 2002 ett gemensamt projekt för att utveckla och förbättra tillsynen av kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder. Projektet är indelat i tre granskningsområden.

Tillsynen på planeringsnivå omfattar kommunernas kännedom om målgruppen, vilka mål, medel, samverkansformer och system för uppföljning och kvalitetsutveckling som finns inom angivna behovsområden.

Tillsynen på individnivå omfattar om och hur ett antal individer får sina behov tillgodosedda inom angivna områden samt samordning av insatserna.
(Länsstyrelsen i Östergötland deltar inte i denna del av tillsynen.)

Tillsynen på verksamhetsnivå omfattar kvalitet och innehåll i några utvalda verksamheter för boende och sysselsättning.

Rapporten redovisar resultatet av tillsynen på planeringsnivå av Östergötlands läns 13 kommuner. I rapporten görs också jämförelse i procent med landet i övrigt. En kommun i Östergötland motsvarar knappt 8% av länets 13 kommuner.

Socialnämnden har en skyldighet att tillhandahålla ett utbud av insatser och verksamheter som motsvarar psykiskt funktionshindrades behov. För att kunna fullfölja sitt ansvar behöver kommunen fortlöpande skaffa sig kännedom om deras behov av stöd och service. Detta förutsätter någon form av regelbunden inventering och/eller uppsökande verksamhet i samverkan med bland annat psykiatri. Av granskningen framgår att 54% av länets kommuner inte uppfyller de krav som ställs, om att skaffa sig kännedom om personer med psykiska funktionshinder. Vid en nationell jämförelse har dock Östergötlands län något bättre siffror än riksgenomsnittet.

Kommunen måste ha en god framförhållning och planering för att uppnå lagstiftningens intentioner. En grundförutsättning är att utarbeta mål och planer som styr arbetet. Ansvar för detta åligger ansvarig nämnd. Av materialet framgår att endast 31% av länets kommuner har mål som styr verksamheter för personer med psykiska funktionshinder. Här ligger Östergötland betydligt sämre till än riksgenomsnittet, där 62 % uppnår kraven på politiska mål.

Något bättre ser siffrorna ut när det gäller framtagande av verksamhetsplaner, vilket i huvudsak åligger verksamhetsledningen. Här uppnår 38 % av länets kommuner kraven som ställs. Riksgenomsnittet ligger även här högre med sina 40 %.

Av länets 13 kommuner är det endast Finspång och Åtvidaberg som har både politiska mål och verksamhetsplaner.

I planeringen av insatser för människor med funktionshinder ska kommunen samverka med landstinget och andra samhällsorgan. Genom samverkan kan erfarenheter som andra myndigheter och organisationer besitter tillföras verksamheten. Formerna för samarbetet bör bestämmas av kommunerna och organisationerna själva utifrån lokala förutsättningar. Samverkan med andra organisationer och myndigheter bör dock omfatta mål/riktlinjer samt verksamhetsformer för personer med psykiska funktionshinder. Merparten av länets kommuner, nio stycken, vilket motsvarar 69 % uppnår inte kraven avseende samverkan kring mål och riktlinjer. Riksgenomsnittet är ännu sämre, hela 86 % saknar gemensamma mål/riktlinjer.

Samverkan på driftsnivå är betydligt bättre, hela 85 % har utvecklat former för samverkan med andra huvudmän och flera kommuner har gått längre genom att ha utvecklade former för samverkan med flera berörda huvudmän och organisationer. I förhållande till riksgenomsnittets 78 % ligger Östergötlands län bra till.

I samverkan med berörda organisationer avses i första hand brukar- och anhörigorganisationer, med vilka ledningen för socialtjänsten ska upprätthålla en öppen dialog och i samband med planering och uppföljning av verksamheter inhämta synpunkter. Granskningen visar att fyra av länets kommuner saknar brukar- och anhörigorganisationer, medan övriga nio motsvarande 69 % inhämtar synpunkter i olika sammanhang. Fem kommuner, 38 % gör det mer frekvent än de andra. Siffran för hela riket är betydligt sämre, då endast 38 % av landets kommuner inhämtar synpunkter från brukar- och anhörigorganisationer.

Kommunen ska själva eller i samverkan med andra ha en verksamhet som erbjuder psykiskt funktionshindrade ett varierat utbud av insatser. Målgruppens behov av insatser är i huvudsak boende, sysselsättning och socialt stöd. Boendetäckningen i länet är tillfredsställande, med några få undantag. Finspång, Linköping, Motala och Norrköping har inte klarat att verkställa beslut om bostad inom tre månader. I Linköping rör det sig om dryga tiotalet medan det i övriga tre kommuner endast är frågan om någon enstaka person. Norrköping och Söderköping har en till fem personer som bor på härbärke eller är uteliggare. I Mjölby, Vadstena och Ödeshög har ett fåtal psykiskt funktionshindrade personer placerats i boende avsett för äldre.

Av materialet framgår att Kinda och Ydre, motsvarande 15 %, inte uppnår kravet på tillräcklig variation på utbud av sysselsättning. Här ligger motsvarande siffra i hela landet på 29 %. Linköping, Mjölby, Motala, Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik uppfyller väl kraven, då de bland annat erbjuder skol- och yrkesutbildning.

Kommunen ska erbjuda personer med psykiska funktionshinder ett varierat utbud av alternativa insatser förutom verksamheter för boende och sysselsättning. Det kan t.ex. vara en kontaktperson, boendestödjarteam, mobila team, personligt ombud och/eller anhörigstöd. Alla kommuner utom en i länet, d.v.s. 92 % uppnår kravet och så många som nio, 69 % bedöms ha en god variation av alternativa insatser. Här är motsvarande siffror i hela landet 90% varav 50 % bedöms ha god variation.

För att kommunerna ska veta att de kvalitetskrav som ställs i lagen är uppfyllda krävs att de har ett system för kvalitetsutveckling som gäller socialt arbetet med personer med psykiska funktionshinder. Flertalet av länets kommuner, hela 85 % saknar detta, i förhållande till riksgenomsnittet på 78 % är resultatet i länet sämre.

En förutsättning för god kvalitet i verksamheten är att personalen har en god kompetens och erhåller adekvat kunskapsutveckling. För att upprätthålla kompetensen hos personalen ska kommunen ha en plan för kompetens och kunskapsutveckling. Även på denna punkt lever länets kommuner dåligt upp till kraven. Hela 77 % saknar en sådan plan, i förhållande till riksgenomsnittets 80 % är det dock något bättre.

Möjligheterna för enskilda personer att kunna få ta del av kommunernas utbud är bl.a. beroende av tillgången till korrekt, relevant och lättbegriplig information om olika tjänster och insatser. Kommunerna måste på ett mångsidigt och lättåtkomligt sätt skapa förutsättningar för att så många som möjligt som kan ha behov av insatser ska kunna ta del av informationen. Olika informationsstrategier kan behövas för att tillgodose olika behov och kommunen bör använda sig av flera olika informationskanaler. Granskningen visar att 62 % av länets kommuner inte uppfyller kraven. Länets siffror ligger sämre till än riksgenomsnittets 58 %. Av de 38 % som uppfyller kraven är det 23 % som mer än väl uppnår kraven.

Enkätundersökningen genomfördes under våren 2002 och Länsstyrelsen är medveten om att vissa förändringar för psykiskt funktionshindrade kan ha skett i kommunerna. Flertalet kommuner i länet har bland annat inrättat Personliga Ombud. Alla kommuner har bedömts likvärdigt oavsett storlek och enkäten har fokuserat på kommunens eget utbud.

Bedömningskriterierna är till sina delar ett trubbigt mått och gränsdragningen innebär ibland hårfina skillnader mellan kommunerna som hamnar i olika nivåer.

Det finns ett antal olika reservationer att vara medveten om vid bedömningarna, bland annat att vissa uppgifter inte är aktuella längre. Med hänvisning till detta vill Länsstyrelsen påpeka att rapporten kanske inte visar en helt rättvis bild av förhållandena i länets kommuner.

Länsstyrelsen anser dock att rapporten visar tendenser av läget inom olika granskningsområden. Rapporten ger en indikation på att det finns flera

förbättringsområden att fokusera på för alla kommuner. Det finns ingen kommun i länet som sticker ut som det goda exemplet på samtliga granskningsområden.

Granskningen av kommunernas verksamheter och planering för personer med psykiska funktionshinder i Östergötlands län visar att många av de brister som konstaterats sedan psykiatrireformen infördes fortfarande består. Trots att Östergötlands kommuner totalt sett uppnår ett något bättre resultat än riksgenomsnittet kan inte resultatet anses som tillfredsställande. Det är istället mycket oroande att det framkommit brister inom flertalet av granskningsområdena i mer än 50 % av kommunerna.

Avslutningsvis kan Länsstyrelsens konstatera att de positiva utvecklingstendenserna framförallt går att hitta under granskningsområdet samverkan, där flertalet av länets kommuner på driftsnivå utvecklat samverkansformer med andra huvudmän och brukar- och anhörigorganisationerna.

I vilken utsträckning samverkan genomsyrar hela organisationen har inte framkommit i den här tillsynen. Det står dock klart att många kommuner saknar gemensamma mål och riktlinjer med andra berörda organisationer och myndigheter och då framförallt psykiatrin. Det sist nämnda innebär därför att det även under detta område finns anledning till viss oro.

Ett annat område som utifrån enkäten visat på övervägande positiva resultat är variation på utbudet av sysselsättning samt ett varierat utbud av alternativa insatser. Länsstyrelsen kommer vid sina regelbundna återkommande kommunbesök med intresse följa hur väl detta utbud tillgodoser gruppen psykiskt funktionshindrades behov, såväl kvalitativt som kvantitativt.

I övrigt har det som framkommit i enkäterna framförallt visat på oroande tendenser och brister. Här vill Länsstyrelsen särskilt peka på bristen av framförhållning och planering för målgruppen, vilket bland annat visar sig genom avsaknad av eller bristfälliga inventeringar. Kommunerna saknar också system för mätning av kvaliteten i verksamheten samt planer för kompetensförsörjningen inom området. Det är också oroande att så få kommuner arbetar med en tydlig och bred informationsspridning av kommunens utbud till målgruppen.

Länsstyrelsen kommer på olika sätt fortsättningsvis följa kommunernas arbete med att förbättra förutsättningarna för personer med psykiska funktionshinder. Förhoppningen är att denna rapport ska kunna vara ett stöd i detta arbete.

Länsstyrelsen har för avsikt att förmedla resultatet och den kunskap som framkommit vid tillsynen i olika seminarier. Landshövdingen kommer också bjuda in till en konferens under våren 2004 riktad till företrädare inom psykiatriområdet i länet.

1. BAKGRUND

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 5 kap. 7 § skall Socialnämnden *”verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.”* I Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) anges de rättigheter som personer med varaktiga psykiska funktionshinder har om deras funktionshinder *”förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd och service”*.

Psykiatrireformen trädde ikraft 1995 (Regeringens proposition 1993/94:218). Reformen syftar till att förbättra livssituationen för personer med psykiska funktionshinder och öka deras möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället. Åtgärder inriktades på att ge ett mer effektivt och samordnat samhällsstöd till personer med långvariga och allvarliga funktionsnedsättningar på grund av psykisk ohälsa.

Kommunen har *”det yttersta ansvaret för att den som vistas där får det stöd och den hjälp han eller hon behöver”* (SoL 2 kap. 2 §). Kommunerna har genom psykiatrireformen och socialtjänstlagen ansvar för att kartlägga psykiskt funktionshindrades levnadsförhållanden och söka upp dem som kan behöva hjälp. Den har också ansvar för att planera och samordna insatser med olika huvudmän och organisationer. De personer som omfattas har långvariga och allvarliga funktionsnedsättningar på grund av psykisk störning. I samband med reformen fick kommunerna ett förtydligt ansvar för att utveckla boendeformer och verksamheter för sysselsättning.

Kommunens insatser för psykiskt funktionshindrade likväl som för andra grupper skall vara av god kvalitet (SoL 3 kap. 3§) *”För utförande av socialnämndens uppgifter skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.”*

Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag utvärderat psykiatrireformen. Antalet personer med psykiska funktionshinder som är kända av socialtjänsten och psykiatrin uppskattas till cirka 43 000. Av utvärderingen framgår att reformen ännu inte fått avsedda effekter (Socialstyrelsen 1999:1). Den enskildes möjligheter till delaktighet och inflytande är fortfarande eftersatt, många har svårt att få ta del av insatser enligt LSS, samlad individuell planering och samordning mellan olika huvudmän förekommer i begränsad omfattning och behovet av rehabilitering och daglig sysselsättning är långtifrån tillgodosett.

Utvärderingen belyser också behovet av en aktiv, tydlig och sammanhållen tillsyn. Personer med psykiska funktionshinder är en utsatt grupp som på många sätt kan ha svårt att själva bevaka sina rättigheter. Målgruppen har ofta särskilda behov som berör flera livsområden, vilket ställer stora krav på tillsynens metoder och utformning. Tillsynsverksamheten inom området behöver därför utvecklas.

Socialstyrelsen och samtliga länsstyrelser påbörjade 2002 ett gemensamt projekt för att utveckla och förbättra tillsynen av kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder. Projektet är indelat i tre granskningsområden.

- **Tillsyn på planeringsnivå:** Tillsyn av kommunernas kännedom om målgruppen, vilka mål, medel, samverkansformer och system för uppföljning och kvalitetsutveckling som finns inom angivna behovsområden.
- **Tillsyn på individnivå:** Tillsyn av om och hur ett antal individer får sina behov tillgodosedda inom angivna områden samt samordning av insatserna. (*Länsstyrelsen i Östergötland deltar inte i denna del av tillsynen.*)
- **Tillsyn på verksamhetsnivå:** Tillsyn av kvalitet och innehåll i några utvalda verksamheter för boende och sysselsättning.

Rapporten redovisar resultatet av tillsynen på planeringsnivå av länets samtliga 13 kommuner.

2. DEFINITIONER

Begreppet *personer med psykiska funktionshinder* utgår från Socialstyrelsens definition av psykiatrireformens målgrupp. Det är personer som lider av sådana funktionsnedsättande och så omfattande psykiska besvär att de har svårt att klara det dagliga livet och därför har behov av vård- och/eller omsorgsinsatser.

Begreppet *verksamheter för boende* används i rapporten som ett samlingsbegrepp för olika typer av verksamheter som förmedlar stöd till ett fungerande boende för personer med psykiska funktionshinder. En verksamhet avgränsas genom att en chef och viss personal kan knytas till denna. Olika typer av verksamheter är:

- verksamhet som förmedlar boendestöd t.ex. del av verksamhet inom hemtjänsten,
- boendestödsgrupper eller trapphusboende,
- bostad med särskild service enligt 5 kap. 7 § SoL eller 9 § punkt 9 LSS,
- hem för viss annan heldygnsvård enligt 5 kap. 7 § SoL
- hem för vård eller boende (HVB).

Begreppet *verksamheter för sysselsättning* används i rapporten som ett samlingsbegrepp för olika typer av sysselsättningsverksamheter. En verksamhet avgränsas genom att en chef och viss personal knyts till denna. Olika typer av verksamheter är:

- daglig verksamhet enligt LSS,
- dagverksamhet i form av träffställen enligt 3 kap. 6 § SoL,
- dagverksamhet med strukturerat arbetsliknade innehåll enligt 3 kap. 6 § SoL
- rehabiliteringsverksamhet i samverkan med andra huvudmän enligt 2 kap. 6 § SoL.

3. SYFTE

Granskningen på planeringsnivå syftar till att undersöka om kommunerna har kännedom om psykiskt funktionshindrade i kommunen samt om kommunen har mål, planer och en uppbyggnad av verksamheter som motsvarar lagstiftningen och psykiatireformens intentioner. Undersökningen inkluderar också i vilken utsträckning kommunen samverkar med andra aktörer samt har system för uppföljning och kvalitetsutveckling.

Den huvudsakliga frågeställningen är ”*Verkar kommunen för att personer med psykiska funktionshinder får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra?*”.

4. METOD OCH GENOMFÖRANDE

En enkät skickades under februari 2002 ut länsvis via Länsstyrelsen till landets samtliga kommuner. (Bilaga 1) Enkäten avsåg kommunernas egen planering för gruppen personer med psykiska funktionshinder samt det egna utbudet av insatser. Kommunerna har till de ifyllda enkäterna bifogat skriftliga dokument. Enkäten skulle vara Länsstyrelsen tillhanda senast 2002-03-04. Den sista kommunenkäten inkom till Länsstyrelsen 2002-06-28. Länsstyrelsen granskade att samtliga enkäter var korrekt ifyllda och ansvarade också för en värdering av svaren i förhållande till de frågor där skriftliga dokument efterfrågats och inkommit. Materialet har sedan överlämnats till Socialstyrelsen. Socialstyrelsen ansvarar för bearbetning av materialet och en sammanställning på kommunnivå respektive länsnivå.

5. ANALYS OCH BEDÖMNING

Socialstyrelsen har bearbetat, analyserat och bedömt samtliga enkäter som inkommit från hela landet. Bedömningskriterier har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av representanter från såväl Socialstyrelsen som länsstyrelserna. Bedömningskriterierna baseras på aktuella lagar, författningar, psykiatireformens

huvudsakliga principer, men även relevant och tillgänglig forskning. Eftersom lagstiftningen till stor utsträckning är av ramlagskaraktär har det handlat om att översätta lagens intentioner till bedömningskriterier. Granskningen har sedan genomförts med stöd av ett bedömningsschema. Bedömt länsmaterial har skickats ut till respektive Länsstyrelse.

6. RAPPORTENS UPPLÄGG OCH URVAL AV FRÅGOR

Denna rapport avser Östergötlands läns 13 kommuners övergripnade planering för personer med psykiska funktionshinder. I rapporten redogörs för hur respektive kommun har svarat i enkäten under frågeområdena kännedom om målgruppen, information, mål och planer, samverkan, brukar- och anhörigorganisationers inflytande, verksamheter för boende och sysselsättning, variation av insatser, personalens kompetens samt kvalitetssystem för sociala insatser. Dessa frågeområden redovisas kommunvis sammanställt för länet i en tabell tillsammans med motsvarande siffror på nationell nivå. Socialstyrelsen har sammanställt materialet på nationell nivå, men har ännu inte kommit ut med någon nationell rapport, varför siffrorna fortfarande är preliminära. Länsstyrelsen väljer trots det att ta med dessa siffror, då det i den slutliga rapporten från Socialstyrelsen endast kan ske marginella förändringar. Under respektive frågeområde finns bedömningskriterierna samt Länsstyrelsens kommentarer.

7. RESULTAT

7.1. Allmänna uppgifter om kommunerna i länet

I rapporten redovisas svaren från länets samtliga 13 kommuner. Det finns i länet olika politiska nämndorganisationer som ansvarar för gruppen personer med psykiska funktionshinder. Vanligast förekommande formen är Socialnämnd i nio kommuner. I länets tre största kommuner, Linköping, Motala och Norrköping, är ansvaret för målgruppen delat mellan flera olika nämnder.

Även tjänstemannaorganisationen ser olika ut i kommunerna. I sju kommuner är det en enhet som är ansvarig för insatser till personer med psykiska funktionshinder. I resterande sex kommuner är ansvaret delat mellan två eller flera enheter. I åtta kommuner är Äldre- och handikappheten helt eller delvis ansvarig. Fyra kommuner har handikappheten som helt eller delvis ansvarar för insatser till målgruppen. Tre kommuner har särskilda enheter inriktade mot personer med psykiska funktionshinder och i två kommuner finns det psykiatrisamordnadare. I Ödeshög är det Individ- och familjeomsorgsenheten som ansvarar för målgruppen och i ytterligare fyra kommuner finns Individ- och

familjeomsorgen med som delansvarig. Även när det gäller tjänstemannaansvaret framgår det att det i första hand är länets större kommuner som har delat ansvar. Undantag är de två minsta kommunerna Boxholm och Ydre, där ansvaret också är delat mellan två enheter.

7.2 Kännedom om personer med psykiska funktionshinder i kommunen

Bedömningskriterier:

(5 kap. 8 § SoL och 15 § punkt 1 LSS)

Kommunen ska ha kännedom om antal personer med psykiska funktionshinder och deras behov för att kunna fullfölja sitt ansvar för gruppen.

Kommunen ska skaffa sig kännedom genom en inventering eller på annat godtagbart sätt.

En inventering ska ske med viss regelbundenhet, vara av viss omfattning och ska inbegripa psykiatrins kännedom om dessa personer.

Tabell 1 Kännedom

	INGEN ELLER BRISTANDE KÄNNEDOM		ACCEPTABEL KÄNNEDOM		GOD KÄNNEDOM	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
K O M M U N	Boxholm					
			Finspång			
	Kinda					
			Linköping			
					Mjölby	
	Motala					
	Norrköping					
			Söderköping			
	Vadstena					
			Valdemarsvik			
	Ydre					
	Åtvidaberg					
					Ödeshög	
Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Länet	7	54	4	31	2	15
Hela landet	176	55	97	30	50	15

Bedömningsnivåer

INGEN ELLER BRISTANDE KÄNNEDOM:

- Kommunen har inte genom inventering eller på annat sätt skaffat sig kännedom om målgruppen.
- Endast en mycket knapphändig inventering har genomförts utan kontakt med psykiatrin.
- Kommunen har endast skaffat sig kännedom på annat, icke godtagbart, sätt.

ACCEPTABEL KÄNNEDOM

- Godkänd inventering har genomförts minst en gång under de senaste sju åren.
- Inventeringen innehåller antal, kön, ålder, boende och sysselsättning.
- Inventeringen är genomförd tillsammans med psykiatrin.

Eller

- Kommunen har skaffat sig kännedom på annat sätt, genom modell för uppsökande verksamhet eller på annat sätt aktivt skaffat sig kännedom i godtagbar omfattning.

GOD KÄNNEDOM

- Inventering görs med fem års intervaller.
- Innehåller mer uppgifter än acceptabel nivå.
- Sker tillsammans med flera samarbetspartners förutom psykiatrin.

Eller

- Kommunen uppvisar en uppfinningsrikedom när det gäller att skaffa sig kännedom, t.ex. via brukarföreningar eller på annat sätt.

Kommentarer

Alla kommuner i länet uppger att de på något sätt skaffat sig kännedom om personer med psykiska funktionshinder. Åtta kommuner har genomfört minst en inventering sedan 1 januari 1995. En inventering som motsvarar kraven skall omfatta antal personer, kön, ålder, boendesituation och sysselsättning. Motala och Norrköping har inte kartlagt sysselsättningssituationen. Norrköping har inte heller kartlagt boendesituationen.

Finspång, Linköping, Söderköping och Valdemarsvik har genomfört inventering som motsvarar kraven. Mjölby och Ödeshög likaså, de har dessutom genomfört inventeringen med flera samverkanspartner än psykiatrin. I båda kommunerna rör det sig om primärvården och brukar- och anhörigorganisationer.

Boxholm, Kinda, Vadstena, Ydre och Åtvidaberg bedöms ha bristfällig kännedom av målgruppen och dess behov. Boxholm, Kinda och Åtvidaberg har inte själva genomfört eller tillsammans med annan huvudman genomfört inventering utan endast förlitat sig på uppgifter från annan huvudman. Vadstena och Ydre har skaffat sig kunskap om målgruppen på annat sätt.

7.3 Information om kommunens insatser till personer med psykiska funktionshinder

Bedömningskriterier:

(3 kap. 1 och 4 §§ SoL, 5 kap. 8 § SoL och 15 § punkt 3 LSS)

Kommunen ska informera personer med psykiska funktionshinder om det stöd och den service kommunen kan erbjuda.

Informationsinsatserna ska vara tillräckligt breda, tillräckligt träffsäkra och genomföras med viss regelbundenhet.

Om det finns brukare- och anhörigorganisationer i kommunen bör information lämnas särskilt till dessa.

Tabell 2 Informationsinsatser

K O M M U N	INGA ELLER BRISTANDE INFORMATIONSENSATSER		ACCEPTABLA INFORMATIONSENSATSER		GODA INFORMATIONSENSATSER	
	Boxholm			Finspång		
					Kinda	
Linköping						
			Motala		Mjölby	
					Norrköping	
Söderköping						
Vadstena						
Valdemarsvik						
Ydre						
Ätvidaberg						
Ödeshög						
Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Länet	8	62	2	15	3	23
Hela landet	186	58	38	12	95	30

Bedömningsnivåer

INGA ELLER BRISTANDE INFORMATIONSENSATSER

- Kommunen har ej genomfört några informationsinsatser det senaste året.
- Genomfört information på ett begränsat sätt (endast en allmän informationskanal).

- Inga informationsinsatser till anhörig- och brukarorganisationer.

ACCEPTABLA INFORMATIONSINSATSER

- Informationsinsatser har genomförts det senaste året.
- Flera informationskanaler har använts.
- Information har lämnats antingen muntligt eller skriftligt till anhörig- och brukarorganisationer.

GODA INFORMATIONSINSATSER

- Kommunen har genomfört mer breda informationsinsatser genom minst tre kanaler eller informerat på ett kreativt och mer träffsäkert sätt.
- Informerat anhörig- och brukarorganisationer regelbundet.

Kommentarer

Åtta kommuner i länet har inte genomfört några informationsinsatser eller i vissa fall bristfälliga sådana. Linköping, Söderköping, Vadstena, Ydre, Åtvidaberg och Ödeshög har inte genomfört några allmänna informationsinsatser under de senaste tolv månaderna. Linköping och Ödeshög har dock haft riktad information till brukar- och anhörigorganisationer. Boxholm har genomfört informationsinsatser tillsammans med psykiatrin och Valdemarsvik har tagit fram en broschyr. Ingen av dessa två kommuner har dock genomfört tillräckligt breda insatserna.

Finspång har använt sig av kommunens hemsida och en broschyr för att sprida information. Motala har bedrivit uppsökande verksamhet och givit riktad information till särskilda vård- och stödkontakter. Båda kommunerna har dessutom vänt sig med information till brukar- och anhörigorganisationer.

Kinda, Norrköping och Mjölby har använt sig av minst tre olika former av informationsförmedling och har uppnått en bra bredd. Mjölby har dock inte haft någon riktad information till brukar- och anhörigorganisationerna, vilket är en brist.

I Boxholm, Söderköping, Vadstena, Valdemarsvik, Ydre och Åtvidaberg finns inga aktiva brukarorganisationer.

7.4 Skriftliga mål och planer som omfattar personer med psykiska funktionshinder

Bedömningskriterier:

(5 kap. 8 § SoL, SOSFS 1998:8 (S))

Kommunen ska ha policy/mål samt en verksamhetsplan som styr uppbyggnaden av kommunens verksamheter för personer med psykiska funktionshinder.

Mål/policy ska finnas på politisk nivå och en verksamhetsplan som ligger i linje med dessa ska upprättas av övergripande ledning i kommunen.

Dessa styrdokument ska vara så utformade att de har en god användbarhet för chefer och personal på olika nivåer i verksamheten.

Tabell 3 Politiska mål/policy

	INGA ELLER BRISTANDE MÅL		ACCEPTABLA MÅL		BRA MÅL		
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	
K O M M U N	Boxholm						
					Finspång		
	Kinda						
	Linköping						
	Mjölby						
	Motala						
					Norrköping		
					Söderköping		
	Vadstena						
	Valdemarsvik						
	Ydre						
					Åtvidaberg		
	Ödeshög						
	Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	Länet	9	69	3	23	1	8
Hela landet	122	38	200	62			

Tabell 4 Verksamhetsplan

K O M M U N	INGEN ELLER BRISTANDE PLAN		ACCEPTABEL PLAN		BRA PLAN	
	Boxholm					
					Finspång	
			Kinda			
					Linköping	
					Mjölby	
	Motala					
	Norrköping					
	Söderköping					
	Vadstena					
	Valdemarsvik					
	Ydre					
			Åtvidaberg			
	Ödeshög					
Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Länet	8	62	2	15	3	25
Hela landet	190	60	128	40		

Bedömningsnivåer

INGA ELLER BRISTANDE MÅL OCH PLANER

- Kommunen saknar skriftliga mål på politisk nivå samt verksamhetsplan i skriftlig form.
- Kommunen har inga politiska mål eller enbart sådana i muntlig form.
- Verksamhetsplan saknas eller uttrycker endast allmänna mål och saknar helt konkretion vad det gäller hur dessa ska uppnås.

ACCEPTABLA MÅL OCH PLANER

- Kommunen har politiska mål/policy i skriftlig form.
- Kommunen har en dokumenterad verksamhetsplan som har en rimlig konkretionsnivå, d.v.s. bör ha lokal prägel och fokuserar på frågor som har betydelse för målgruppen.

BRA MÅL/PLAN

- De skriftliga målen eller policyn har en hög grad av konkretion som är vägledande för chefer och personal.
- Den dokumenterade verksamhetsplanen har hög grad av konkretion som är vägledning för chefer och personal och har en tydlig utgångspunkt i de psykiskt funktionshindrades behov och de förhållanden som råder i den aktuella kommunen.
- Det finns ett tydligt samband mellan politiska mål och verksamhetsplan genom att planen tydligt beskriver hur målen ska uppnås.

Kommentarer

Det är endast fyra kommuner i länet, Finspång, Norrköping, Söderköping och Åtvidaberg som har politiska mål eller policy skriftligt utformade specifikt för målgruppen.

Övriga nio kommuner saknar helt politiska mål eller också ingår psykiskt funktionshindrade i kommunens övergripande mål för handikappomsorgen, vilket i båda fall bedöms som bristfälligt. Boxholm och Vadstena har uppgett att de har muntliga mål specifikt för målgruppen, vilket inte heller anses tillräckligt.

Något bättre ser det ut när det gäller verksamhetsplaner, avseende personer med psykiska funktionshinder, på ledningsnivå. Finspång och Åtvidaberg har såväl politiska mål som verksamhetsplaner. Kinda, Linköping och Mjölby saknade politiska mål men har verksamhetsplaner. Övriga åtta kommuner i länet saknar verksamhetsplaner.

Finspång, Linköping och Mjölby har bra verksamhetsplaner, då de innehåller såväl målsättningar som beskrivningar av hur måluppfyllelsen ska uppnås. Verksamhetsplanerna innehåller beskrivning av såväl stöd i boendesituationen som sysselsättning och fritid. Likaså ingår samverkan med andra aktörer, ekonomi och uppföljning av verksamheten.

Redovisningen av de kommuner som har bra mål och planer är inte gjord på nationell nivå utan endast på länsnivå.

7.5 Samverkan med andra organisationer/myndigheter kring mål/riktlinjer samt verksamhetsformer för personer med psykiska funktionshinder

Bedömningskriterier:

(2 kap. 6 § SoL, 5 kap. 8 § SoL)

Psykiskt funktionshindrades behov av vård, stöd, service och rehabilitering ska ses som en gemensam angelägenhet för inblandade aktörer.

Kommunen ska tillsammans med berörda organisationer/myndigheter utforma skriftliga och gemensamma mål/policy för samverkan på både politisk- och ledningsnivå.

Kommunen ska tillsammans med psykiatrin utforma skriftliga riktlinjer för utskrivning och permission från psykiatrisk heldygnsvård samt för en samordnad och individuell planering.

Kommunen ska tillsammans med berörda organisationer/myndigheter utveckla system och former för samverkan eller driva gemensam verksamhet exempelvis rehabilitering tillsammans med andra huvudmän.

Tabell 5 Gemensamma mål och riktlinjer

K O M M U N	INGEN ELLER BRISTANDE SAMVERKAN MÅL/RIKTLINJER		ACCEPTABEL SAMVERKAN MÅL/RIKTLINJER		GOD SAMVERKAN MÅL/RIKTLINJER	
	Boxholm					
			Finspång			
	Kinda					
	Linköping					
	Mjölby					
			Motala			
					Norrköping	
					Söderköping	
	Vadstena					
	Valdemarsvik					
	Ydre					
	Åtvidaberg					
Ödeshög						
Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Länet	9	69	2	15	2	15
Hela landet	279	86	18	6	26	8

Tabell 6 Gemensamma samverkansformer

K O M M U N	INGEN ELLER BRISTANDE SAMVERKAN VERKSAMHETSFORMER		ACCEPTABEL SAMVERKAN VERKSAMHETSFORMER		GOD SAMVERKAN VERKSAMHETS- FORMER	
			Boxholm			
			Finspång			
					Kinda	
					Linköping	
					Mjölby	
			Motala			
					Norrköping	
					Söderköping	
			Vadstena			
			Valdemarsvik			
	Ydre					
					Åtvidaberg	
Ödeshög						
Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Länet	2	15	5	38	6	46
hela	70	22	162	50	90	29

Bedömningsnivåer

INGEN ELLER BRISTANDE SAMVERKAN

- Inget uttryck för samverkan är noterat d.v.s. det saknas mål/policy, skriftliga riktlinjer med psykiatrin, system och former för samverkan eller gemensam verksamhet med annan huvudman.
- Gemensamma mål/policy i skriftlig form saknas och/eller bristande skriftliga riktlinjer med psykiatrin.
- Det saknas former för samverkan på driftsnivå eller gemensam verksamhet med annan huvudman.

ACCEPTABEL SAMVERKAN

- Gemensam mål/policy på politisk- eller ledningsnivå med psykiatrin och skriftliga riktlinjer för samverkan med psykiatrin på några områden.
- Utvecklade former för samverkan på driftsnivå eller gemensam verksamhet med annan huvudman.

GOD SAMVERKAN

- Det finns mål/policy med flera berörda organisationer och skriftliga riktlinjer med psykiatrin både vid utskrivning eller permission från slutenvård och vårdplanering.
- Det finns utvecklade former för samverkan med fler berörda organisationer (psykiatri, primärvård, försäkringskassa och arbetsförmedling) och/eller en eller flera gemensamma verksamheter med flera huvudmän.
- Särskilda former för samverkan med anhörig- och brukarorganisationer eller gemensam verksamhet med sådana.

Kommentarer

Ydre är den kommun i länet där det saknas samverkan på alla plan. Det finns inga mål/policy, skriftliga riktlinjer, system och former för samverkan eller gemensam verksamhet med psykiatrin eller annan huvudman.

Boxholm, Kinda, Mjölby, Vadstena, Valdemarsvik, Åtvidaberg och Ödeshög har bristfällig samverkan avseende gemensamma mål/policy med framförallt psykiatrin. Det kan också handla om brist eller avsaknad av skriftliga riktlinjer för utskrivning och/eller permission från sluten psykiatrisk vård eller av en samordnad och individuell plan.

Linköping har ett gemensamt mål- och policydokument med Landstinget, dock inget som gäller specifikt för psykiatrin.

Ödeshög har bristfälliga mål- och policydokument samt saknar former för samverkan på driftsnivå med annan huvudman.

Finspång har gemensamma skriftliga riktlinjer med psykiatrin för utskrivning från sluten psykiatrisk vård samt samordnad individuell planering.

Motala, Norrköping och Söderköping har en bra samverkan då de har gemensamma mål eller policy på både politisk nivå och ledningsnivå med framförallt psykiatrin, men också på olika sätt med andra huvudmän såsom primärvården, försäkringskassan och/eller länsarbetsnämnden/arbetsförmedlingen.

Boxholm, Finspång, Motala, Vadstena och Valdemarsvik har utvecklat former för samverkan på driftsnivå med annan huvudman. Kinda, Linköping, Mjölby, Norrköping, Söderköping och Åtvidaberg har utvecklade former för samverkan med flera berörda huvudmän och organisationer. Linköping och Norrköping har dessutom särskilda former för samverkan med brukar- och anhörigorganisationer.

7.6 Synpunkter från brukar- och anhörigorganisationer

Bedömningskriterier:

(5 kap. 8 § SoL, 15 § LSS)

Ledningen för socialtjänsten ska upprätthålla en öppen dialog med den organiserade brukar- och anhörigrörelsens företrädare.

I samband med planering och uppföljning av verksamheter som berör personer med psykiska funktionshinder ska synpunkter inhämtas från brukar- och anhörigorganisationer.

Tabell 7 Synpunkter från brukar- och anhörigorganisationer

	INGEN MÖJLIGHET ATT LÄMNA SYNPKUNKTER		ACCEPTABEL MÖJLIGHET ATT LÄMNA SYNPKUNKTER		GOD MÖJLIGHET ATT LÄMNA SYNPKUNKTER	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
K O M M U N						Boxholm
						Kinda
						Linköping
						Mjölby
						Motala
						Norrköping
						Vadstena
						Åtvidaberg
					Ödeshög	
Totalt						
Länet	0	0	5	56	4	44
Hela landet	154	62	41	17	52	21

Bedömningsnivåer

INGEN MÖJLIGHET ATT LÄMNA SYNPUNKTER

- Det finns verksamma anhörig- och brukarorganisationer i kommunen, men de har inte kontaktats för att ge sina synpunkter på vare sig planering eller uppföljning av någon verksamhet för psykiskt funktionshindrade.

ACCEPTABEL MÖJLIGHET ATT LÄMNA SYNPUNKTER

- Kommunen har det senaste året inhämtat synpunkter på minst tre aktuella verksamhetsområden från någon anhörig- eller brukarorganisation.

GODA MÖJLIGHETER ATT LÄMNA SYNPUNKTER

- Kommunen har det senaste året inhämtat mer omfattande synpunkter från anhörig- och brukarorganisationer i kommunen på flera områden.
- Anhörig- och brukarorganisationer har medverkat vid rekrytering av personal.

Kommentarer

Finspång, Söderköping, Valdemarsvik och Ydre saknar en brukar- och anhörigorganisation i kommunen att vända sig till för synpunkter.

Övriga kommuner i länet inhämtar synpunkter från brukar- och anhörigorganisationer i olika sammanhang. Boxholm, Linköping, Mjölby, Norrköping och Ödeshög gör det mer frekvent. Linköping, Mjölby och Ödeshög har med brukar- och anhörigorganisationer i samband med rekrytering av personal framförallt av de personliga ombuden, vilket bedöms som bra.

7.7 Verksamheter för personer med psykiska funktionshinder

Bedömningskriterier – Verksamheter för boende:

(5 kap. 7 § SoL och 9 § punkt 9 LSS)

Kommunen ska ha byggt ut en verksamhet som innebär att personer med psykiska funktionshindres behov av bostad med eller utan särskild service är täckt.

Beslut om bostad med särskild service ska vara verkställt inom tre månader.

Personer med psykiska funktionshinder ska endast undantagsvis bo i äldreboende.

Bostadsfrågan för personer med psykiska funktionshinder ska inte annat än tillfälligtvis ordnas genom jourboende eller härbärge.

Tabell 8 Verksamhet för boende

	BEHOVET AV BOSTAD ÄR INTE TÄCKT		BEHOVET AV BOSTAD ÄR ACCEPTABELT TÄCKT		BEHOVET AV BOSTAD ÄR VÄL TÄCKT		
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	
K O M M U N			Boxholm				
	Finspång		Kinda				
	Linköping		Mjölby				
	Motala		Söderköping				
	Norrköping		Vadstena				
			Valdemarsvik				
			Ydre				
			Åtvidaberg				
			Ödeshög				
	Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	Länet	4	31	9	69	0	0
	Hela landet						

Bedömningsnivåer

BEHOVET AV BOSTAD ÄR INTE TÄCKT

- Mellan 15-20 procent av totalt antal kända personer har en kortsiktig lösning på bostadsfrågan.
- Det finns personer som är hemlösa eller bor på härbärge.
- Det finns personer som inte fått beslut om bostad verkställt efter tre månader.
- Det finns personer som bor i äldreboende. Enstaka undantag kan accepteras.

BEHOVET AV BOSTAD ÄR ACCEPTABELT TÄCKT

- En mindre andel (5-14 procent) av totala antal kända personer har en kortsiktig lösning på sin bostadsfråga.
- Det finns endast några få personer som bor i äldreboende, på härbärge eller är uteliggare.
- Det finns inga personer som inte fått ett beslut om bostad med särskild service verkställt inom tre månader.

BEHOVET AV BOSTAD ÄR VÄL TÄCKT

- Endast ett fåtal personer (mindre än 5 procent) har ett boende på kort sikt.
- Inga personer bor på härbärge eller är uteliggare.

Kommentarer

Det är fyra kommuner i länet som inte klarat att verkställa beslut om bostad inom tre månader. Finspång har ett ej verkställt beslut, Linköping har 14, Motala har två och Norrköping har ett. Norrköping har även fem personer som bor på härbärg eller är uteliggare. I Söderköping är det en person som är uteliggare.

Mjölby, Vadstena och Ödeshög har angett att de har placerat personer med psykiska funktionshinder i boende avsett för äldre. Det har dock rört sig om ett fåtal personer, Ödeshög har för närvarande ingen sådan placering aktuell, medan Mjölby har två och Vadstena en.

I övrigt är bostadstäckningen tillfredställande i länet.

Det finns ingen sammanställd redovisning på nationell nivå.

(Länsstyrelsen är medveten om att uppgifterna avser den 31 januari 2001 och kan därmed vara inaktuella idag)

Bedömningskriterier – Verksamheter för sysselsättning

(3 kap. 6 § SoL, 5 kap. 7 § SoL)

Kommunen ska bygga ut en verksamhet som innebär att personer med psykiska funktionshinders behov av sysselsättning är täckt till cirka 80 procent.

Kommunen ska ha ett utbud av alternativa möjligheter till sysselsättning som är varierat och har en tydlig inriktning mot rehabilitering.

Verksamheter för sysselsättning ska innehålla mer eller mindre arbetsliknande inslag och kommunen bör regelbundet inventera möjliga arbetsplatser hos olika arbetsgivare på orten.

Tabell 9 Verksamhet för sysselsättning

	BRISTANDE VARIATION	ACCEPTABEL VARIATION	GOD VARIATION
K O M M U N		Boxholm	
		Finspång	
	Kinda		
			Linköping
			Mjölby
			Motala
			Norrköping
			Söderköping
		Vadstena	
			Valdemarsvik
	Ydre		

			Åtvidaberg			
			Ödeshög			
Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Länet	2	15	5	38	6	46
Hela landet	91	29	111	35	116	36

Bedömningsnivåer

BRISTANDE VARIATION

- Mer än 20 procent av totalt antal saknar meningsfull sysselsättning.
- Endast en form av sysselsättning har erbjudits i kommunen det senaste året.

ACCEPTABEL VARIATION

- Mellan 15-20 procent av totalt antal saknar meningsfull sysselsättning.
- Åtminstone två olika former av sysselsättning har erbjudits i kommunen det senaste året.

GOD VARIATION

- Färre än 15 procent av totalt antal saknar meningsfull sysselsättning.
- Kommunen erbjuder ett brett och varierat utbud av sysselsättningsmöjligheter.
- Kontinuerlig inventering av möjliga arbetsplatser.

Kommentarer

Finspång, Linköping, Norrköping och Ödeshög har uppgett att det finns ett antal av kommunen kända personer som saknar sysselsättning. Finspång och Linköping känner till tio personer, Ödeshög två medan Norrköping inte kan ange något exakt antal.

Kinda, Mjölby, Motala, Söderköping och Åtvidaberg säger sig inte veta om det finns personer i målgruppen som saknar sysselsättning.

Kinda och Ydre har inte tillräcklig variation på utbudet av sysselsättning, då de endast kan erbjuda en öppen verksamhet och strukturerad sysselsättning. Boxholm, Finspång, Vadstena, Åtvidaberg och Ödeshög erbjuder dessutom någon form av rehabiliteringsverksamhet. Övriga kommuner har en god variation genom att kunna erbjuda bland annat skol- och yrkesutbildning.

Boxholm, Linköping, Mjölby och Söderköping inventerar också möjliga arbetsplatser i kommunen på ett bra sätt.

Bedömningskriterier – Övriga insatser

(3 kap. 6 § SoL, 4 kap. 1 § SoL, 9 § punkt 2-7 LSS)

Kommunen ska erbjuda personer med psykiska funktionshinder ett varierat utbud av alternativa insatser förutom verksamheter för boende och sysselsättning.

Tabell 10 Övriga insatser

K O M M U N	BRISTANDE VARIATION		ACCEPTABEL VARIATION		GOD VARIATION	
					Boxholm	
					Finspång	
			Kinda			
					Linköping	
					Mjölby	
					Motala	
					Norrköping	
					Söderköping	
					Vadstena	
			Valdemarsvik			
		Ydre				
					Åtvidaberg	
				Ödeshög		
Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Länet	1	8	3	23	9	69
Hela landet	32	10	128	40	162	50

Bedömningsnivåer

BRISTANDE VARIATION

- Inga övriga insatser har givits eller endast några typer av insats har erbjudits i kommunen under senaste året.

ACCEPTABEL VARIATION

- Minst tre typer av insatser har erbjudits utöver bostad och sysselsättning.

GOD VARIATION

- Kommunen erbjuder ett brett och varierat utbud av insatser förutom boende och sysselsättning.
- Det finns tillgång till personligt ombud och kontaktperson.

Kommentarer

Ydre har ett mycket begränsat utbud av alternativa insatser. De erbjuder en insats, kontaktperson, vilket är en insats som är möjlig att få i alla av länets kommuner. Boendestödjarteam, god man och stöd till sysselsättning förekommer också i alla övriga kommuner. De kommuner som kan erbjuda ytterligare alternativ har en god variation, vilket är nio av länets kommuner. Det handlar då om insatser som mobila team, *Personliga Ombud, stödverksamhet för barn till psykiskt funktionshindrade och anhörigstöd. Förutom Ydre är det endast Kinda, Valdemarsvik och Ödeshög som inte kan erbjuda någon av dessa insatser.

(*Personligt ombud är idag en verksamhet som kan erbjudas i alla kommuner förutom Finspång, Söderköping och Valdemarsvik. Insatsen bedöms som mycket värdefull för målgruppen, vilket innebär att de kommuner som kan erbjuda insatsen i kombination med kontaktperson bedöms ha ett bra utbud.).

7.8 Personalens kompetens och kunskapsutveckling

Bedömningskriterium

(SOSFS 1998:8 (S))

Kommunen har en plan för kompetensutveckling för personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder.

Tabell 11 Personalens kompetens och kunskapsutveckling

	INGEN ELLER BRISTANDE PLANERING		ACCEPTABEL PLANERING		GOD PLANERING		
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	
K O M M U N	Boxholm						
	Finspång						
	Kinda						
			Linköping				
	Mjölby						
	Motala						
			Norrköping				
			Söderköping				
	Vadstena						
	Valdemarsvik						
	Ydre						
	Åtvidaberg						
	Ödeshög						
	Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	Länet	10	77	3	23		
Hela landet	256	80	62	20			

Bedömningsnivåer

INGEN ELLER BRISTANDE PLANERING

- Kommunen saknar plan för kompetensutveckling för personalen.

ACCEPTABEL PLANERING

- Kommunen har en skriftlig plan för personalens kompetensutveckling.

GOD PLANERING

- Kommunen har en plan för kompetensutveckling som syftar till att ge personalen både bred och djup kunskap. Viss personal får specialistkompetens medan andra får kontinuerlig fortbildning av bredare karaktär.

Kommentarer

Endast Linköping, Norrköping och Söderköping har uppgett att de har en plan för kompetensutveckling. Övriga kommuner i länet saknar helt eller har en bristfällig kompetens- och kunskapsutvecklingsplan för målgruppens personal.

Norrköping och Söderköping har tillsammans med Finspång och Valdemarsvik ett utvecklingsavtal med psykiatricentrum. I avtalet ligger en gemensam utbildningsbudget. Norrköping har förutom detta en utvecklingsplan för ett kvalitetsutvecklingsarbete som omfattar hela handikappomsorgen.

7.9 Kvalitetssystem för sociala insatser

Bedömningskriterier

(3 kap. 3 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

Kommunen har ett system för kvalitetsutveckling som gäller det sociala arbetet med personer med psykiska funktionshinder.

Det ska vidare finnas en ansvarig person för ett sådant kvalitetssystem.

Tabell 12 Kvalitetssystem

	INGET ELLER BRISTANDE KVALITETSSYSTEM		ACCEPTABELT KVALITETSSYSTEM		BRA KVALITETSSYSTEM	
K O M M U N	Boxholm					
	Finspång					
			Kinda			
	Linköping					
			Mjölby			
	Motala					
	Norrköping					
	Söderköping					
	Vadstena					
	Valdemarsvik					
	Ydre					
	Åtvidaberg					
Ödeshög						
Totalt	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Länet	11	85	2	15		
Hela landet	243	78	70	22		

Bedömningsnivåer

INGET ELLER BRISTANDE KVALITETSSYSTEM

- Det saknas ett kvalitetssystem som gäller arbetet med personer med psykiska funktionshinder.

ACCEPTABELT KVALITETSSYSTEM

- Det finns ett kvalitetssystem som gäller arbetet med personer med psykiska funktionshinder med ansvarig person utsedd.

BRA KVALITETSSYSTEM

- Kvalitetssystemet inkluderar en hel process för kvalitetsutveckling med identifiering av problemområden, undersökning, förbättringsåtgärder och uppföljning.

Kommentarer

Övervägande delen av länets kommuner saknar ett kvalitetssystem som gäller arbetet med personer med psykiska funktionshinder. Endast i Kinda och Mjölby finns ett kvalitetssystem rörande målgruppen. Kinda har dessutom tillsammans med Boxholm och Motala uppgett att det finns en ansvarig person för kommunens kvalitetssystem.

7.10 Sammanfattning av resultatet

Avslutningsvis redovisas länets resultat i förhållande till kraven på samtliga granskningsområden. Redovisningen beskriver antal områden där varje kommun uppnått kraven acceptabel eller god nivå.

Tabell 13 Sammanställning av vilka granskningsområden kommunerna uppnår kraven

Granskningsområden	Boxholm	Finspång	Kinda	Linköping	Mjölby	Motala	Norrköping	Söderköping	Vadstena	Valdemarsvik	Ydre	Åtvidaberg	Ödeshög
Kännedom		X		X	X			X		X			X
Informationsinsatser		X	X		X	X	X						
Politiska mål		X					X	X				X	
Verksamhetsplan		X	X	X	X							X	
Samverkan mål/riktlinjer		X				X	X	X					
Samverkan Verksamhetsformer	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	
Synpunkter från brukar- och anhängorganisationer	X	*	X	X	X	X	X	*	X	*	*	X	X
Verksamheter för boende	X		X		X			X	X	X	X	X	X
Variation av sysselsättning	X	X		X	X	X	X	X	X	X		X	X
Variation av övriga insatser	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X
Kvalitetssystem			X		X								
Kompetensutvecklingsplan				X			X	X					
Totalt	5	8	7	7	9	6	8	8	5	5	1	7	5

(* Saknar brukar- och anhängorganisationer i kommuner)

Kommentarer

Östergötland har fem kommuner som inte uppnår kraven i mer än maximalt fem granskningsområden, varav en av dessa inte uppnår kraven på mer än ett område. Övriga åtta kommuner har uppnått kraven i sex eller flera granskningsområden.

Enkät 2002-02-04, Planering av kommunens insatser för personer med psykiska funktionshinder

Enkäten avser personer med psykiska funktionshinder som är 18–65 år och som får insatser enligt SoL och/eller LSS på grund av sina funktionshinder.

OBS! Personer som har funktionshinder som huvudsakligen beror på en utvecklingsstörning ska inte omfattas av enkäten.

Länsstyrelsens notering
Kommunkod:

Socialstyrelsens notering
Kommundel:

Kommun/kommundel/stadsdel	
Uppgiftslämnare	
Befattning	
Kontaktperson (om annan än ovan)	
Telefon	Fax
E-post	

Organisation

1. Vilken/vilka nämnder ansvarar för de insatser som er kommun/stadsdel ger till personer på grund av att de har psykiska funktionshinder?

Ange ett eller flera alternativ

Kommundels/stadsdelsnämnd	☐ Ja	☐ Nej
Socialnämnd	☐ Ja	☐ Nej
Äldre- och handikappnämnd	☐ Ja	☐ Nej
Handikappnämnd	☐ Ja	☐ Nej
Särskild nämnd med verksamhet enl lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade	☐ Ja	☐ Nej
Annan	☐ Ja	☐ Nej

Om Annan, ange vilken:

2. Vilken/vilka enheter eller motsvarande ansvarar för de insatser som er kommun/stadsdel ger till personer på grund av att de har psykiska funktionshinder?*Ange ett eller flera alternativ*

Individ- och familjeomsorg	☐ Ja	☐ Nej
Handikappomsorg	☐ Ja	☐ Nej
Äldre- och handikappomsorg	☐ Ja	☐ Nej
Psykiatrisamordnare	☐ Ja	☐ Nej
Särskild enhet, inriktad mot personer med psykiska funktionshinder	☐ Ja	☐ Nej
Annan enhet	☐ Ja	☐ Nej

Om Annan, ange vilken:

3. Har er kommun/stadsdel övertagit ansvaret för hemsjukvård t o m sjuksköterskenivå för personer med psykiska funktionshinder i ordinärt boende?

- Ja —————> Bifoga avtal
 Nej

4. Har er kommun/stadsdel utsett verksamhetschef enligt 29 § hälso- och sjukvårdslagen?

- Ja
 Nej

5. Finns i er kommun/stadsdel flera medicinskt ansvariga sjuksköterskor?

- Ja
 Nej

Om Ja, har någon av dessa medicinskt ansvariga sjuksköterskor speciellt ansvar för personer med psykiska funktionshinder?

- Ja
 Nej

Mål, planer och riktlinjer

6. Har er kommun/stadsdel policy eller mål på politisk nivå för er kommuns/stadsdels insatser för personer med psykiska funktionshinder?*Ange ett eller flera alternativ*

- Ja, muntliga
 Ja, skriftliga —————> Bifoga
 Nej

7. Har er kommun/stadsdel en övergripande verksamhetsplan på ledningsnivå för personer med psykiska funktionshinder?

Ange ett eller flera alternativ

- Ja, muntlig
 Ja, skriftlig → Bifoga
 Nej

Om Ja, vilka insatsområden för personer med psykiska funktionshinder omfattar denna plan?

Ange ett eller flera alternativ

Boendesituation	☐ Ja	☐ Nej
Sysselsättningssituation	☐ Ja	☐ Nej
Hälsosituation	☐ Ja	☐ Nej
Annat/andra områden	☐ Ja	☐ Nej

Om annat/andra områden, ange vilket/vilka:

8. Finns det i er kommun/stadsdel skriftliga instruktioner för läkemedelshantering vid samtliga verksamheter för personer med psykiska funktionshinder enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2000:1) om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården och enligt ändring i föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2001:17)?

- Ja
 Nej

Samverkan

9. Har er kommun/stadsdel skriftliga riktlinjer eller rutiner för samverkan med andra organisationer eller myndigheter för enskilda personer med psykiska funktionshinder avseende följande situationer?

9a Utskrivning från sluten psykiatrisk vård

- Ja → Bifoga skriftligt dokument
 Nej

Om Ja, med vilka organisationer/myndigheter har ni sådana riktlinjer/rutiner?

Ange ett eller flera alternativ

Annan kommun/kommundel	☐ Ja	☐ Nej
Psykiatri	☐ Ja	☐ Nej
Primärvård	☐ Ja	☐ Nej
Annan huvudman	☐ Ja	☐ Nej

Om Annan huvudman, vilken:

9b Permission från sluten psykiatrisk vård Ja Bifoga skriftligt dokument Nej**Om Ja, med vilka organisationer/myndigheter har ni sådana riktlinjer/rutiner?***Ange ett eller flera alternativ*Annan kommun/kommundel Ja NejPsykiatri Ja NejPrimärvård Ja NejAnnan huvudman Ja Nej

Om Annan huvudman, vilken:

9c Samordnad och individuell plan Ja Bifoga skriftligt dokument Nej**Om Ja, med vilka organisationer/myndigheter har ni sådana riktlinjer/rutiner?***Ange ett eller flera alternativ*Annan kommun/kommundel Ja NejPsykiatri Ja NejPrimärvård Ja NejFörsäkringskassa Ja NejArbetsförmedling Ja NejAnnan huvudman Ja Nej

Om Annan huvudman, vilken:

10. Finns i er kommun/stadsdel särskilda system eller former för samverkan med andra organisationer eller myndigheter i frågor som rör personer med psykiska funktionshinder och där ledningen i respektive organisation/myndighet står bakom denna samverkan? Ja Nej**Om Ja, beskriv kortfattat nedan ett eller flera system för samverkan och ange:**

1. Vilka behovsområden samverkan berör (exempelvis sysselsättning/rehabilitering, boende, vård och stöd etc):

2. Vilka organisationer/myndigheter som deltar i samverkan:

3. I vilka former samverkan sker:

11. Bedriver er kommun/stadsdel gemensam verksamhet för personer med psykiska funktionshinder med annan huvudman enligt 2 kap. 6 § SoL (tidigare 4 § SoL) eller annan organisation?

Med "gemensam verksamhet" menas här en verksamhet som flera huvudmän driver gemensamt. Dessa huvudmän/organisationer bidrar i lika eller olika delar med personal, resurser och finansiering efter var och ens ansvarsområde.

- Ja
 Nej

Om Ja, med vilka huvudmän/organisationer har er kommun gemensamma verksamheter?

Markera med kryss (X) den/de verksamheter som respektive huvudman har gemensam med er kommun

Huvudman/Organisation som er kommun har gemensamma verksamheter med	Verksamhet				
	Boendestödjar-team	Mobila team	Personliga ombud	Sysselsättningsverksamhet	Rehabiliteringsverksamhet med arbetsinriktning
Annan kommun/kommundel	☐	☐	☐	☐	☐
Psykiatri	☐	☐	☐	☐	☐
Primärvård	☐	☐	☐	☐	☐
Försäkringskassa	☐	☐	☐	☐	☐
Länsarbetsnämnd	☐	☐	☐	☐	☐
Brukar/Frivillig-organisationer	☐	☐	☐	☐	☐
Annan huvudman/ org, ange:	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐

12. Har er kommun/stadsdel tillsammans med andra organisationer/myndigheter skriftliga gemensamma mål eller gemensam policy för personer med psykiska funktionshinder?

- Ja —> Bifoga mål/policy
 Nej

Om Ja, med vilken/vilka organisationer/myndigheter och på vilken nivå har er kommun gemensamma mål/policy?

Markera med kryss (X) den/de nivåer som respektive organisation/myndighet har gemensamma mål, policy med er kommun

Organisation/myndighet	Politisk nivå	Ledningsnivå
Psykiatri	☐	☐
Primärvård	☐	☐
Försäkringskassa	☐	☐
Länsarbetsnämnd/arbetsförmedling	☐	☐
Annan organisation/myndighet, vilken		

13. Har, under de senaste 12 månaderna, er kommun/stadsdel velat ha samverkan som hindrats eller försvårats av annan organisation/myndighet?

- Ja
 Nej

Om Ja, vilken organisation/myndighet har ställt sig negativ till vilken samverkans-fråga?

Inflytande från brukar- och anhörigorganisationer

14. Har er kommun/stadsdel, under de senaste 12 månaderna, inhämtat synpunkter från brukar- eller anhörigorganisationer på planering eller uppföljning av verksamheter för personer med psykiska funktionshinder?

- Ja
 Nej
 Brukar- /anhörigorganisationer är inte verksamma i vår kommun/stadsdel

Om Ja, från vilken/vilka brukar eller anhörigorganisationer och inom vilka områden har ni inhämtat synpunkter?

Markera med kryss (X) för respektive organisationer inom vilka områden ni har inhämtat synpunkter

Områden	Organisation		
	RSMH	Schizofreni-förbundet f d IFS	Annan brukarorganisation. vilken:
Planering av boende/boendestöd	☐	☐	☐
Planering av verksamhet för sysselsättning/rehabilitering	☐	☐	☐
Planering av verksamhet med personliga ombud	☐	☐	☐
Rekrytering av personal	☐	☐	☐
Uppföljning/utvärdering av boende/boendestöd	☐	☐	☐
Uppföljning/Utvärdering av Sysselsättning/rehabilitering	☐	☐	☐
Uppföljning/Utvärdering av personliga ombud	☐	☐	☐
Annat, vad:	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐

Kännedom om och information till personer med psykiska funktionshinder

15. Ange hur många personer med psykiska funktionshinder som hade insats den 31 januari 2002 som beslutats av er socialtjänst? Redovisa dessa per beslutad insats efter kön, och icke nordisk härkomst¹⁾

Beslutad insats/insatser	Antal personer med insats den 2002-01-31			
	Totalt antal	Därav		
		Män	Kvinnor	Personer med icke-nordisk härkomst ¹⁾
Endast insats enligt SoL (ej enbart ekonomiskt bistånd)				
Endast insats enligt LSS				
Både insats enligt SoL och LSS				
Summa				

1) Med person med icke-nordisk härkomst avses här person som ej är födda i nordiskt land

(Ett Excelformulär som stöd för registrering av insatser på personnivå biläggs enkäten)

16. Har er kommun/stadsdel kontakt med personer med psykiska funktionshinder som inte hade någon insats den 31 januari 2002 från socialtjänsten, trots att de har behov av detta?

- Ja
 Nej

Om Ja, ungefär, hur många sådana personer fanns i er kommun den 31 januari 2002?

(Räkna ej med personer som enbart är i behov av ekonomiskt bistånd)

Antal personer:

17. Har er kommun/stadsdel sedan 1 januari 1995 skaffat er kännedom om personer med psykiska funktionshinder?

- Genom inventering Ja Nej
På annat sätt (ange nedan) Ja Nej

Om på annat sätt, ange hur:

18. Besvaras om er kommun/stadsdel genomfört en inventering efter 1 januari 1995. Vilket eller vilka år har ni i er kommun/stadsdel genomfört en inventering?

År:

19. Besvaras om er kommun/stadsdel genomfört en inventering efter 1 januari 1995.**Vad omfattade den senaste inventeringen?***Ange ett eller flera alternativ*

Antal personer	☐ Ja	☐ Nej
Kön	☐ Ja	☐ Nej
Ålder	☐ Ja	☐ Nej
Språksvårigheter	☐ Ja	☐ Nej
Boendesituation	☐ Ja	☐ Nej
Sysselsättningssituation	☐ Ja	☐ Nej
Hälsosituation	☐ Ja	☐ Nej
Annat, (ange nedan)	☐ Ja	☐ Nej

Om annat, ange vad:

20. Besvaras om er kommun/stadsdel genomfört en inventering efter 1 januari 1995.**Har någon av de inventeringar ni genomfört, sedan 1 januari 1995, genomförts tillsammans med annan organisation/myndighet?**

- Ja
 Nej

Om Ja, med vilka organisationer/myndigheter?*Ange ett eller flera alternativ*

Psykatri	☐ Ja	☐ Nej
Primärvård	☐ Ja	☐ Nej
Försäkringskassa	☐ Ja	☐ Nej
Arbetsförmedling	☐ Ja	☐ Nej
Brukar- o anhörigorganisationer	☐ Ja	☐ Nej

Om ja, vilken/vilka brukar- o anhörigorganisationer:

- Frivilligorganisation Ja Nej

Om ja, vilken/vilka frivilligorganisationer:

- Annat org/myndighet Ja Nej

Om Ja, vilken/vilka org/myndighet:

21. Planerar er kommun/stadsdel att göra en inventering av personer med psykiska funktionshinder inom de närmaste 2 åren?

- Ja
 Nej

Om Ja, ange vilket år:

22. Har er kommun/stadsdel, under det senaste 12 månaderna, genomfört informationsinsatser som speciellt riktats till personer med psykiska funktionshinder?

- Ja
 Nej

Om Ja, ange i vilken form

Ange ett eller flera alternativ

Genom att söka upp personer med psykiska funktionshinder <i>(beskriv nedan)</i>	☐ Ja	☐ Nej
Via massmedia <i>(beskriv nedan)</i>	☐ Ja	☐ Nej
Via kommunens hemsida <i>(beskriv nedan)</i>	☐ Ja	☐ Nej
Via broschyr <i>(beskriv nedan)</i>	☐ Ja	☐ Nej
Riktad information till vård- och stödkontakter i andra organisationer, t ex kontaktperson inom psykiatri <i>(beskriv nedan)</i>	☐ Ja	☐ Nej
På annat sätt <i>(beskriv nedan)</i>	☐ Ja	☐ Nej

Beskriv hur:

23. Har kommunen/stadsdelen, under det senaste 12 månaderna, riktat information direkt till brukar- och anhörigorganisationer?

Ange ett eller flera alternativ

- Ja
 Nej
 Brukar- och anhörigorganisationer är inte verksamma i vår kommun/stadsdel

Om Ja, ange i vilken form:

Ange ett eller flera alternativ

Muntlig information	☐ Ja	☐ Nej
Skriftlig information	☐ Ja	☐ Nej
På annat sätt <i>(beskriv nedan)</i>	☐ Ja	☐ Nej

Om på annat sätt, beskriv hur:

Verksamheter för personer med psykiska funktionshinder

24. Har er kommun/stadsdel kontakt med personer med psykiska funktionshinder som i avvaktan att kommunen/stadsdelen kan ordna en bostad löst bostadsfrågan på mycket kort sikt eller inte alls?

Ange nedan ert svar för respektive situation där bostadsfrågan inte är löst

Bostadsfrågan ej löst	Nej	Ja	Om Ja: Hur många den 31 januari 2002?	Vet e
Är medicinskt färdigbehandlade och vistas på psykiatrisk slutenvård	☐	☐		☐
Ska skrivas ut från HVB-hem eller familjevård	☐	☐		☐
Bor i korttidsboende	☐	☐		☐
Bor hos anhöriga/vänner	☐	☐		☐
Bor i ett jourboende	☐	☐		☐
Bor i ett härbärke	☐	☐		☐
Uteliggare	☐	☐		☐

25. Hur många personer med psykiska funktionshinder hade den 31 januari väntat mer än 3 månad på att ett beslut om bostad med särskild service ska verkställas?

Antal personer, 31 januari 2002:

26. Har er kommun/stadsdel placerat personer under 65 år med psykiska funktionshinder i boende avsett för personer som är 65 år eller äldre?

Frågan avser alla sådana placeringar, oavsett driftsform och geografiskt/administrativt läge

- Ja
 Nej

Om Ja, hur många sådana personer fanns det den 31 januari?

Antal personer, 31 januari 2002:

27. Vilka insatser kring sysselsättningen har er kommun/stadsdel givit till personer med psykiska funktionshinder under de senaste 12 månaderna?

Ange ett eller flera alternativ

- Öppen verksamhet, typ träffställe Ja Nej
- Verksamhet med strukturerad sysselsättning (matsservering och hobbyverksamhet) Ja Nej
- Rehabiliteringsverksamhet med lärande och arbetstränande inslag Ja Nej
- Stöd till bildandet av kooperativ Ja Nej
- Skol- och yrkesutbildning Ja Nej
- Annan/andra insatser (ange nedan) Ja Nej

Om annan/andra insatser, ange vilken/vilka:

28. Enligt socialtjänstlagen skall socialnämnden medverka till att människor med psykiska svårigheter i sin livsföring får meningsfull sysselsättning.

Finns i er kommun/stadsdel personer med psykiska funktionshinder som saknar meningsfull sysselsättning?

- Ja
 Nej
 Vet ej

Om Ja, uppskattningsvis, hur många sådana personer fanns det i er kommun/stadsdel den 31 januari?

Antal personer, 31 januari 2002:

29. Inventerar er kommun/stadsdel kontinuerligt möjliga arbetsplatser för personer med psykiska funktionshinder?

- Ja
 Nej

Om Ja, på vilka arbetsplatser och på vilket sätt:

30. Vilka övriga insatser har er kommun/stadsdel givit personer med psykiska funktionshinder eller deras anhöriga, under de senaste 12 månaderna?

Ange ett eller flera alternativ

Mobila team	☐ Ja	☐ Nej
Boendestödjarteam	☐ Ja	☐ Nej
Personliga ombud	☐ Ja	☐ Nej
Kontaktperson	☐ Ja	☐ Nej
God man	☐ Ja	☐ Nej
Stödverksamhet för barn till psykiskt funktionshindrade	☐ Ja	☐ Nej
Anhörigstöd	☐ Ja	☐ Nej
Stöd för att få tillgång till fritidssysselsättningar	☐ Ja	☐ Nej
Annan (ange nedan)	☐ Ja	☐ Nej

Om annan insats/verksamhet, ange vilken/vilka:

Personalens kompetens- och kunskapsutveckling

31. Har er kommun/stadsdel en särskild plan för kompetensutveckling för personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder?

Ja Bifoga
 Nej

Kvalitetssystem

32. Finns i er kommun/stadsdel ett särskilt kvalitetssystem enligt Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 1998:8) för era insatser för personer med psykiska funktionshinder?

Med kvalitetssystem avses organisatorisk struktur, rutiner, processer och resurser för ledning och styrning av verksamhetens kvalitet

Ja
 Nej

Beskriv kortfattat ert kvalitetssystem för era insatser för personer med psykiska funktionshinder:

33. **Besvara endast om ni har ett särskilt kvalitetssystem för era insatser för personer med psykiska funktionshinder.**

Vem i er kommun/stadsdel är ansvarig för att kvaliteten säkras och utvecklas i er verksamhet för personer med psykiska funktionshinder:

34. Finns i er kommun/stadsdel ett särskilt kvalitetssystem enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1996:24) om kvalitetssystem i hälso- och sjukvården?

Med kvalitetssystem avses organisatorisk struktur, rutiner, processer och resurser som är nödvändiga för ledning och styrning av verksamheten med avseende på kvalitet.

Ja
 Nej

Om Ja, beskriv kortfattat ert kvalitetssystem:

